

Секція 2

Котляр Д.С.

студент кафедри економічного аналізу та обліку

Александрова В. О.

ст. викладач кафедри економічного аналізу та обліку

Національний технічний університет

«Харківський політехнічний інститут»

м. Харків

E-mail: vik_al07@ukr.net

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ВПЛИВУ НА ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ З МЕТОЮ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Фінансові результати діяльності підприємства є індикатором його конкурентоспроможності й ефективності господарювання в ринковій економіці. З метою підвищення конкурентоспроможності підприємств необхідно чітко розуміти механізм управління фінансовими результатами, а саме інструментарію впливу на структуру та якість фінансових результатів.

Одним із інструментів управління фінансовим результатом є облікова політика. На думку Ю.В. Макуха, представлення даних бухгалтерського обліку не є досконалим, оскільки воно більш розраховане не на управлінців, а на інших користувачів інформації. Також суттєвою проблемою є умовність визначення фінансових результатів, що пояснюється вибором методів оцінки запасів, готової продукції, визнання доходів. Обрані методи фіксуються в наказі про облікову політику кожного підприємства з урахуванням специфіки його діяльності. Як зазначає В. Лесогорова, для подолання вищезгаданих проблем необхідно передбачити у штаті посаду бухгалтера-аналітика, який здійснюватиме управлінський облік для надання керівництву інформації про фінансовий стан з метою прийняття подальших рішень.

Важливою складовою інструментарію є аналітичні інструменти. На думку В. Лесогорової, економічна служба підприємства має розробити нормативи для аналізу відхилень витрат та запровадити режим економії для забезпечення зниження собівартості, що дозволить задіяти виявлені резерви зростання фінансових результатів та підвищення рентабельності. Використання аналітичних інструментів має бути направлене на стале зростання прибутковості в довгостроковій перспективі, тобто на визначення оптимального співвідношення темпів зростання фінансових результатів. Це означає орієнтацію на збільшення величини чистого прибутку, а не доходу від реалізації, що сприятиме підвищенню економічного потенціалу та ефективності використання ресурсів. Р.В. Скалюк наголошує, що це забезпечить переваги підприємства, такі як підвищення результативності господарської діяльності з урахуванням формування оптимального обсягу загальних витрат; стале зростання прибутковості (зменшення збитковості), ділової активності; примноження, оптимальна мобілізація та реалізація фінансового потенціалу, що сприятиме довгостроковому економічному розвитку підприємства.

На фінансовий результат підприємства мають вплив ряд факторів, серед основних з яких можна виокремити: витрати, ціну, обсяг і структуру реалізованої продукції. Тож одним із інструментів впливу на фінансовий результат є оптимізація витрат. Найбільш поширеним є метод CVP-аналізу («Cost – Volume – Profit»), який вирішує завдання оптимізації співвідношення постійних та змінних витрат, пропорцій ціни та об'єму реалізації продукції, допомагає оцінити та спрогнозувати фінансовий результат, а також дає змогу виявити резерви підприємства.

В якості методу підвищення ефективності аналізу й контролю складних систем в управлінській діяльності О.О. Ходарева та Л.О. Шульга пропонують застосування функціонального-вартісного аналізу, заснованого на чіткому виділенні функцій і вартостей цих функцій із метою досягнення вискоефективного методу опису, контролю, аналізу, виявлення резервів зниження собівартості. Автори наголошують на перевагах застосування цього

інструменту управлінського обліку, зокрема: інформація досягає адресата досить швидко, має зрозумілу форму і максимальну деталізацію; у наочній формі подано усі організаційні та технологічні зв'язки; управлінська інформація подається у вигляді фінансових показників; система управління прозора і через це досить гнучка для оптимізаційних заходів.

Ключовою складовою впливу на фінансовий результат є управлінський облік. На жаль, в Україні він не сформований належним чином. Управління витратами на підприємстві можна охарактеризувати як «пасивне», тобто в ринкових умовах господарювання керівники підприємств зациклюються на пошуку найвигіднішої ціни реалізації виробленої продукції з метою максимізації фінансового результату. Проте, слід ставити акцент на складових формування ціни та альтернативах її зміни. В рамках вирішення цього завдання можна використовувати бюджетування як інструмент управління фінансовими результатами підприємством, сутність якого полягає у плануванні діяльності підприємства відповідно до встановлених цілей, яке втілюється у конкретних показниках бюджетів, спрямованих на виконання конкретних завдань.

Також інструментом впливу на фінансовий результат можна назвати маркетинг. Наприклад, В. Лесогорова розглядає маркетинг як інструмент управління фінансовим результатом на мікрорівні. Авторка вважає, що маркетинговий відділ має здійснювати моніторинг ринку збуту задля виявлення найбільш вигідних каналів реалізації та інформаційного забезпечення формування цінової політики підприємства.

Вище згадані інструменти впливу на фінансовий результат є взаємопов'язаними, тому необхідно з урахуванням специфіки діяльності підприємств, розробити якісну систему управлінських дій, спрямованих на забезпечення росту рентабельності та підвищення конкурентоспроможності підприємств.

Список використаної літератури

1. Макух Ю.В. Бюджетування як інструмент фінансового управління підприємством / Ю.В. Макух [Електронний ресурс]. – Режим доступу :

<http://intkonf.org/makuh-yuv-byudzhetyvannyayak-instrument-finansovogo-upravlinnya-pidpriemstvom>

2. Чернецька О.В. Інструментарій системи управління фінансовими результатами аграрних підприємств/ О.В. Чернецька – [Електронний ресурс]. – Режим доступу :http://www.ej.kherson.ua/journal/economic_08/85.pdf
3. Лесогорова В. Підвищення ефективності управління фінансовими результатами аграрного підприємства / В. Лесогорова [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
http://confiapv.at.ua/publ/konf_9_10_grudnja_2010_r/pidvishhennja_efektivnost_i_upravlinnja_finansovimi_rezultatami_agrarnogo_pidpriemstva/4-1-0-437).
4. Скалюк Р.В. Аналітичні інструменти оптимізації управління фінансовими результатами промислових підприємств / Р.В. Скалюк // Вісник ЖДТУ. Серія: Економічні науки. – 2011. – № 1(55). – С. 277-279
5. . Ходарєва О.О. Функціонально-вартісний підхід до управлінської діяльності: аналіз і контроль складних систем / О.О. Ходарєва, Л.О. Шульга [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
http://dspace.nbu.gov.ua:8080/bitstream/handle/123456789/31246/st_53_12.pdf?sequence=1.